

**ПІВДЕННИЙ НАУКОВИЙ ЦЕНТР НАЦІОНАЛЬНОЇ
АКАДЕМІЇ УКРАЇНИ І МІНІСТЕРСТВА ОСВІТИ І
НАУКИ УКРАЇНИ
ДВНЗ «ХЕРСОНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ»**

Збірник наукових праць

«ПЕРСПЕКТИВА»

Випуск 32

Херсон – 2019

УДК 630

Збірник наукових праць викладачів, аспірантів та здобувачів вищої освіти агрономічного факультету ДВНЗ «Херсонський державний аграрний університет» "Перспектива".

Редакційна колегія

Відповідальний редактор: кандидат с-г наук, доцент І.М. МРИНСЬКИЙ

Відповідальний секретар: кандидат с.-г. наук, доцент О.Л. РУДІК
Редакційний переклад : старший викладач М.О. КАМІНСЬКА

Члени редакційної колегії

УШКАРЕНКО В.О. – доктор с-г наук, професор, академік НААНУ
БАЗАЛІЙ В.В. – доктор с.-г. наук, професор;
ДОМАРАЦЬКИЙ О.О. – кандидат с.-г. наук, доцент;
МАРКОВСЬКА О.Є. – кандидат с.-г. наук, доцент;
ЛЕБІДЬ О.М. – кандидат педагогічних наук, доцент;

У збірнику представлено 56 наукових робіт студентів та магістрантів, виконаних під керівництвом викладачів університету. Їх доповіді були заслухані під час наукової конференції агрономічного факультету на тематичних секціях та запропоновані для публікації.

Рекомендовано до друку методичною комісією агрономічного факультету (протокол № від « » квітня 2019 року).
Матеріали збірника призначені для фахівців у галузі «Агрономія»

Перспектива : збір. наук. праць / ДВНЗ «ХДАУ». - Херсон : РВЦ «Колос» - 2019. Вип. 32. – 162 с.

УДК 631.879:635.264

ВПЛИВ БІОПРЕПАРАТІВ НА ПРОДУКТИВНІСТЬ ЦИБУЛІ-БАТУН

Алієва Ф.А. – студентка 3 курсу АФ

Сидякіна О.В. – кандидат с.-г. наук, доцент

Постановка проблеми. Цибуля-батун характеризується скоростиглістю, формує урожай з ранньої весни до пізньої осені. Проте, за відсутності засобів захисту спостерігається ураження цієї культури такими хворобами, як іржа, пероноспороз, фузаріоз. За вегетативного способу розмноження ризик поширення хвороб на насадженнях цибулі-батун зростає.

Стан вивчення проблеми. Цибуля-батун широко відома і поширена серед вирощуваних багаторічних луків. За зовнішнім виглядом вона мало чим відрізняється від звичайної, всім добре відомої, цибулі ріпчастої. Справжньої цибулини, як цибуля ріпчаста, батун не утворює, в ґрунті формується потовщення, яке має наукову назву помилкової цибулини. Тому вирощують цей вид виключно для отримання зелені. На одному місці як багаторічна рослина батун може рости 7-10 років, але найбільша продуктивність відзначається лише в перші 3-4 роки.

Цей вид цибулі характеризується скоростиглістю, формує урожай соковитих несправжніх стебел і зеленого листя, які збирають з ранньої весни до пізньої осені. Вітамінну зелень споживають у свіжому вигляді та як приправу. Рослина морозо- і зимостійка, має короткий період спокою, залежно від строків сівби і садіння вирощується як однорічна і багаторічна культура.

Сучасний підхід до захисту овочевих зеленних культур від шкідливих організмів потребує нової стратегії, інтегровані системи мають бути конкретними і специфічними, постійно оптимізуватися на підставі прогресивних розробок з мінімальною шкодою для довкілля. Найбільш шкочинними хворобами цибулі на перо є іржа, пероноспороз, фузаріоз, біла склероційна гниль, мозаїка і жовта смугастість або карликовість, жовтяниця, сажка, особливо за вегетативного розмноження культури.

З огляду на необхідність одержання якісного врожаю пера цибулі-батун та вирощування її без використання пестицидів ПП БТУ-Центр (Україна) пропонує використовувати біопрепарати, які володіють фунгіцидною та біоактиваторною дією. Рекомендовані комбінації для обприскування посівів наступні:

- Липосам (0,5 л/га) + Біокомплекс БТУ (1,5 л/га);
- Липосам (0,5 л/га) + Фітоцид (1,0 л/га);
- Липосам (0,5 л/га) + Біокомплекс БТУ (1,5 л/га) + Фітоцид (1,0 л/га).

Липосам являє собою прилипач, який рекомендується застосовувати під час обприскування посівів засобами захисту рослин і проведення позакоренових підживлень. Він являє собою композицію біополімерів природного походження, покращує змочування воскової, гладенької поверхні листків, засвоєння елементів за позакоренового внесення, підвищує ефективність дії пестицидів і біопрепаратів.

Біокомплекс БТУ – рідке мікробіологічне добриво на основі бактерій роду *Bacillus subtilis*, *Azotobacter*, *Paenibacillus polymyxa*, *Enterococcus*, *Lactobacillus* тобто азотфіксуючих, фунгіцидних бактерій широкого спектра дії, фосфор- і каліймобілізуєчих ґрунтових бактерій, також містить активні метаболіти, фітогормони, вітаміни, фунгіциди, амінокислоти, макро- і мікроелементи. Сприяє створенню більш збалансованого фону живлення рослин і захищає їх від широкого спектру збудників хвороб без ефекту звикання.

Фітоцид – біофунгіцид широкого спектра дії. Містить живі клітини і спори ендоефільних бактерій *Bacillus subtilis*, їх активні метаболіти, покращує імунну систему рослин і захищає від широкого спектра збудників хвороб.

Результати експериментальних досліджень, проведених в Уманському національному інституті садівництва впродовж 2012- 2013 рр., показали, що обприскування посівів цибулі-батун розчинами біопрепаратів у комбінації Липосам + Фітоцид + Біокомплекс БТУ забезпечує протягом вегетації і на період збирання урожаю суттєво нижчий рівень ураження рослин хворобами, зокрема, іржею, сприяє кращому гніздуванню материнських рослин, формуванню більшої кількості листків, і як результат – вищої товарної масі, якості і продуктивності цибулі на перо.

Висновок. Отримання екологічно чистої і безпечної для здоров'я людини продукції на сьогоднішній день можливе лише за використання біологічних засобів захисту рослин. Сучасні біопрепарати сприяють як формуванню високого рівня врожайності, так і покращенню якості вирощеної продукції.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ :

1. Лебедева А. Т. Многолетние луки. М.: ООО «Издательство Астрель», 2005. 127 с.
2. Біологічні засоби захисту. ТОВ НВЦ «Черкасибіозахист», 2013. 12 с.
3. Севик П. Овощи под пленкой и агроволокном: практическое пособие. Киев: ООО «АграрМедиен Украина», 2011. 202 с.
4. Слободяник Г. Я., Войцехівський В. І. Застосування біопрепаратів як фактора підвищення продуктивності цибулі-батун // Агробіологія. 2013. Вип. 11. С. 149-152.